

Vlaams
Parlement

vergadering **C293**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 20 juli 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het kwaliteitscharter met betrekking tot de samenaankoop van zonnepanelen – 2518 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, en aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de aanwezigheid van opgepompt water in een bassin op de Balmatt-site te Mol en de gevolgen daarvan voor het leefmilieu, de bezoekers en de werknemers ter plaatse – 2569 (2015-2016)	6
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het wegwerken van de benadeling van prosumenten bij een leverancierswissel – 2570 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het verschil in de hoogte van de premies voor de verschillende types warmtepompen vanaf 1 januari 2017 – 2571 (2015-2016)	11

**VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het kwaliteitscharter met betrekking tot de samenaankoop van zonnepanelen
– 2518 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, in aansluiting op uw oproep voor meer zonnepanelen hebt u de opdracht van de vorige minister voortgezet, namelijk het opmaken van een soort van kwaliteitscharter om de groepsaankopen voor zonnepanelen zo kwaliteitsvol mogelijk te laten verlopen. Ik hoop dat met uw oproep voor meer zonnepanelen dergelijke initiatieven meer zullen gebeuren. Het is belangrijk dat wanneer mensen meedoen aan een dergelijke groepsaankoop, ze garanties hebben op kwaliteit, zekerheid en alle vereisten die nodig zijn om zodra die zonnepanelen liggen en er problemen zouden opduiken, mensen kunnen terugvallen op mogelijke garanties die op voorhand al zijn ingeschreven in een dergelijk charter.

In principe zou dit charter al zijn opgeleverd, maar ik begrijp dat met de overdracht van de bevoegdheden aan u als nieuw minister, daar wat vertraging op zit. We zijn ondertussen al in de zomer. Wanneer wij parallel willen lopen met uw oproep voor meer zonnepanelen, moeten we ook zo snel mogelijk dat kwaliteitscharter op tafel hebben liggen.

Welke timing hebt u op dit moment voor ogen voor de oplevering van het kwaliteitscharter? Wat is het karakter van het charter zodra het is opgeleverd? Is dat een document dat op een of andere manier juridisch afdwingbaar zal zijn voor alle groepsaankopen die er zullen zijn? Of staat het organisaties nog altijd vrij om zelf hun eigen kwaliteitscharters te gebruiken?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dank u wel, mijnheer Beenders, voor uw vraag. Zoals u weet, ben ik lid van een bepaalde politieke partij. Ik ben wel lid van de regering en spreek ook als lid van de regering, maar ik ben ook lid van een partij die niet graag te veel regels en verplichtingen heeft. Dat neemt niet weg dat wij rond het kwaliteitscharter toch een aantal afspraken willen maken over zonnepanelen. We hadden alle betrokkenen al uitgenodigd voor een overleg op 9 juni, een goede maand geleden. Uit dit overleg bleek dat de tekst van het huidige charter die nu neerligt, toch een aantal kleine tekortkomingen heeft. We bekijken op dit moment welke elementen eventueel nog bijsturing nodig hebben.

Het is mijn bedoeling als minister van Energie om ervoor te zorgen dat bij de organisatie van groepsaankopen, wat op dit moment heel populair is, er niet enkel naar de prijs wordt gekeken maar dat ook de kwaliteit van de bestelde en geleverde producten op punt staat en dat de consument op maximale wijze ontzorgd wordt.

Dit proces neemt wat tijd in beslag omdat het installeren van een PV-installatie (photovoltaic) complexer is dan het afsluiten van een telefoon- of gsm-abonnement. Het is niet zo dat wij heel dat proces kunnen standaardiseren. Er zal altijd wel een installateur moeten langskomen om een offerte op maat te maken, ook voor de definitieve offerte. Maar zoals u weet, werk ik door en blijf ik niet bij de pakken zitten. Ik hoop dat wij na de recesperiode de ondertekening van het charter officieel kunnen laten plaatsvinden.

Zoals ik al gezegd heb, is dit een engagement van de ondertekenaars. De afdwingbaarheid is natuurlijk ook wel belangrijk, maar ik probeer toch zo veel mogelijk mensen zich te laten engageren, niet om enkel opdrachten te aanvaarden op basis van de prijs, maar ook op basis van de aangeboden garanties wat betreft de installatie maar ook de opbrengst. Als je een dergelijke offerte krijgt, is de eerste vraag: het is goedkoper, maar waarom? Dat kan ook te maken hebben met de kwaliteit en het rendement van de panelen. Wij zullen het ondertekenen van het charter wel laten gebeuren – niet onbelangrijk – op vrijwillige basis en niet op gedwongen basis.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, ik doe zeker geen oproep om het snel te tekenen, het moet vooral goed zijn. U verwijst naar de vergadering van 9 juni en ik denk dat u de juiste conclusies trekt. Ik hoop alleszins dat u een draagvlak wilt bij de mensen die aanwezig waren op die vergadering. Ik concludeer dat u de opmerkingen die zij nog geven, ook ter harte neemt en zult inpassen in het charter. Dan hoop ik dat u opnieuw gaat terugkoppelen om te zien dat er maximaal engagementen zijn en dat u dan pas gaat tekenen. Dat is cruciaal. Het moet zeker niet snelsnel zijn, maar goed en degelijk, zodat het een werkstuk is dat automatisch zijn weg vindt naar de verschillende organisaties die groepsaankopen doen. Als dat dan iets langer duurt, is dat beter zo dan wanneer er snel iets wordt ondertekend dat dan een vodge papier blijft waarbij de kwaliteit achterwege blijft.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dat charter keert hier ongeveer elke twee maanden in de commissie terug. Telkens wordt aangekondigd dat het er bijna is en dat de laatste knelpunten worden weggewerkt. Dat is vandaag niet anders. Ook wij hebben uiteraard geduld.

De doelstellingen waren groepsaankopen stimuleren en prijs, service en kwaliteit garanderen. Ook belangrijk was de betrokkenheid garanderen van zo veel mogelijk Vlaamse lokale kmo's. Dat zorgt voor nabijheid en een goede dienstverlening. Blijven die doelstellingen allemaal behouden in het charter waaraan u werkt?

Het charter staat niet alleen. De bedoeling was het te koppelen aan een groot-schaliger campagne, aan bijvoorbeeld de zonnekaart en dergelijke meer. Misschien is het goed dat u ook daar kort de stand van zaken geeft bij uw plannen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Men hoort vaak vanuit de gebruikers dat het charter hoofdzakelijk gaat over de kwaliteit die leveranciers zouden moeten aanbieden. Er is soms inderdaad een verschil over de samenaankoopprijs en de definitieve prijs. Een aantal bedrijven heeft het blijkbaar moeilijk om het achteraf uit te voeren vanwege de financiële draagkracht. Er bestaat ook een systeem bij aanbestedingen waar je een bepaald soort euronorm kunt hanteren. Die gaat van 1, de zwaarste, tot 4, de lichtste. De bedrijven die zich inschrijven, moeten zich automatisch laten screenen op rentabiliteit, solvabiliteit en financiële draagkracht.

Dat heb ik tegenwoordig al vaker gezien in aanbestedingen. Degenen die zich inschrijven, kunnen garanderen dat ze er financieel gezond voor staan. Men sluit dus geen groepsaankoop af met een bedrijf dat het achteraf moeilijk heeft, waardoor de klanten de dupe worden. Minister, zou het niet goed zijn deze financiële norm ook op te nemen in dit charter?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Met dit charter gaat het natuurlijk over een belangrijk en cruciaal element van zonnepanelen. We hebben het al vaak over de dalende prijs en de rendabiliteit gehad, maar het rendement is afhankelijk van hoeveel energie zo'n zonnepaneel opwekt. Door de 'race to the bottom' op het vlak van de prijs, onder andere door de groepsaankopen, is het goed dat dit charter daarnaast ook de kwaliteitsvereisten plaatst, zodat mensen die erin stappen een reëel zicht hebben op het rendement en de terugverdientijd. Nu we eindelijk weer een draagvlak vinden voor zonne-energie zou het wel zeer sneu zijn dat die mensen na enkele jaren bedrogen uitkomen, en merken dat de terugverdientijd veel langer is dan verwacht of voorgespiegeld. Minister, ik kan alleen maar toejuichen dat u zeer spoedig werk maakt van de implementatie van dit charter.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Bothuyne, uw uitspraak verbaast me een beetje. Ik ben ondertussen aan mijn derde maand bezig als minister van Energie en ik heb hier nog geen uitspraken over gedaan. Het feit dat ik telkens iets zou aankondigen, kunt u mooi proberen te framen, maar het klopt niet. Ik heb al veel gezegd, maar de meeste dingen die ik zeg, heb ik ook gedaan en ben ik van plan te doen.

Collega's, het is belangrijk dat we zorg dragen voor een charter bij groepsaankopen. Dat betekent niet dat mensen noodzakelijk groepsaankopen moeten doen om zonnepanelen te plaatsen. Ik ben er ook mee bezig, ik zoek zelf naar de beste voorwaarden om zonnepanelen te plaatsen. Ik wacht niet op groepsaankopen. We moeten de mensen niet de indruk geven dat je dat moet doen om de beste koop te kunnen doen. Sommige mensen zijn perfect in staat om zelf keuzes te maken. De groepsaankopen stimuleren dat, mijnheer Beenders, dat ben ik met u eens. De kwaliteit is belangrijk. We moeten ervoor zorgen dat door een teveel aan groepsaankopen de lokale bedrijven niet worden overspoeld. Als we grotere projecten aanpakken, moeten we zorgen dat de lokale spelers ook kunnen meedingen, maar dat is niet vanzelfsprekend. Je moet zorgen dat je met alles in orde bent, ook qua mededinging en concurrentie.

Het belangrijkste is het rendement van de mensen verhogen. Ik heb al gezegd dat dit het moment is om het te doen. Langer talmen heeft geen zin. Geld op een spaarboekje brengt niets op. Het is een goede investering. Als we door groepsaankopen de prijs van de zonnepanelen kunnen drukken, is dat een zeer goede zaak voor het rendement van de mensen, maar het mag niet ten koste gaan van de kwaliteit. Ook de lokale kmo's moeten een belangrijke rol kunnen blijven spelen in het hele zonnepanelen- en zonne-energieverhaal.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik hoop dat u ten volle rekening houdt met de mensen die betrokken zijn in uw overlegvergaderingen, dat u een maximaal draagvlak krijgt, want dit kan uw werkstuk alleen maar versterken. We kijken uit naar de ondertekening van een goed en degelijk onderbouwd document na de zomer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, en aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de aanwezigheid van opgepompt water in een bassin op de Balmatt-site te Mol en de gevolgen daarvan voor het leefmilieu, de bezoekers en de werknemers ter plaatse – 2569 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het geothermieproject te Mol, met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) als centrale speler, heeft al vaker deze commissie gehaald. Meestal werd en wordt er – ik juich dat toe – in welwillende taal over dit project gesproken.

Naast de vele positieve effecten genereert dit project echter ook een aantal ongewenste neveneffecten. Als we een draagvlak voor dit project willen creëren, mogen we daar niet blind voor zijn en moeten we hierover in alle transparantie en openheid kunnen debatteren, met de bedoeling – dat is mijn uitdrukkelijke wens en daar wil ik heel expliciet in zijn – de voorwaarden voor geothermie in Limburg en de Antwerpse Kempen, en als het kan ook daarbuiten, zo optimaal mogelijk te krijgen.

Zo bereikt mij het bericht dat het opgepompte water in het kader van de proefboring te wachten ligt op verdere behandeling. Daar werd in het milieu-effectrapport (MER) al rekening mee gehouden. Het is daar in alle transparantie in aangekondigd. Ik heb de passage daarover in mijn vraag om uitleg vermeld, maar ik zal ze niet citeren, want u kunt ze daarin lezen.

Minister, mijn vragen hierover zijn pertinent. Klopt het dat er op de Balmatt-site een bassin aanwezig is waarin ongeveer 7000 kubieke meter uit de diepe ondergrond opgepompt water aanwezig is? Kunt u mij meer gegevens verstrekken over de samenstelling van dat opgepompte water? Kunt u mij meer informatie verstrekken over de status van het bassin, en meer bepaald over de volgende aspecten: op welke manier is het bassin gescheiden van de ondergrond? Werd het bassin van het begin af aan afgedekt – zo niet, vanaf wanneer dan wel? Kunt u mij een indicatie geven van het tijdsframe betreffende het vullen van het bassin?

Er zijn enkele adviezen over het opgepompte water gekomen. Kunt u mij een overzicht geven van de adviezen over de opslag en de verwerking van het opgepompte water? Werden de adviezen die tot nu toe werden verstrekt door diverse instanties, opgevolgd?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Danen, ik dank u voor uw vraag om uitleg. Ik zal uw verschillende vragen overlopen. Ja, het klopt dat er op de Balmatt-site een bassin aanwezig is waarin ongeveer 7000 kubieke meter uit de diepe ondergrond opgepompt water aanwezig is. Er is zelfs een bassin van 10.000 kubieke meter opslagcapaciteit, waarin het opgepompte water van de eerste boorput wordt opgevangen. Dat is bepaald in de bouwvergunning. Dat bassin is ook vergund.

Om de samenstelling van het water onder reservoircondities, dus druk en zuurstofgehalte, te kennen – nu kom ik op een terrein dat ik niet helemaal beheers, maar ik zal mijn best doen –, werden twee stalen genomen onderaan in de put. Vraag me niet hoe ze dat hebben gedaan, mijnheer Danen, want dat weet ik niet. De analyse van deze stalen bevestigt dat het formatiewater een natriumchloridepekkel is. De hoeveelheid opgeloste zouten ligt rond de 160 à 165 gram per liter. De

ijzerconcentratie ligt met 800 milligram per liter aanzienlijk hoger dan in de oppervlaktestalen. Het betreft tweewaardig ijzer, wat in evenwicht is met de heersende redoxcondities. Het verschil bevestigt dat een groot deel van het ijzer tijdens de airlift oxideerde en neersloeg. De zuurtegraad van de stalen bedraagt 5,4. Het bicarbonaatgehalte ligt rond de 1120 milligram per liter. Beide analyses bevestigen de ontgassing van een deel van het opgeloste CO₂ in de oppervlaktestalen. Dit gaat gepaard met een verhoging van de zuurtegraad en de neerslag van de carbonaten. Dat laatste blijkt uit de iets lagere calciumconcentraties in de oppervlaktestalen.

En wie het nu waagt om een bijkomende vraag te stellen, zal ik als antwoord vragen om een schriftelijke vraag in te dienen. (*Gelach*)

Mijnheer Danen, het bassin is volledig vergund en afgeschermd van de bodem door een speciale folie die warmtebestendig is. Het water dat erin werd gepompt, was warmer dan 120 graden Celsius. Dan heb je dus inderdaad een speciale folie nodig. Er is geen gevaar voor lekkage naar de ondergrond. De folie is nog altijd intact. Het bassin is niet afgedekt. Dat was ook geen vereiste in de milieu- of bouwvergunning. Het bassin is, zoals gezegd, gevuld.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw technisch antwoord op mijn technische vraag. Ik heb het als vraag om uitleg ingediend omdat ik graag een antwoord wilde voor het zomerreces.

U hebt nog geen antwoord gegeven op de vraag of de verstrekte adviezen werden opgevolgd.

Minister Bart Tommelein: Dat klopt. Dat is federale materie. Leefmilieu en Natuur hebben geen adviezen gegeven op dat vlak. Er zal dus een dossier moeten worden opgemaakt voor het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC). Het is federale materie, dus heb ik daarvan momenteel geen overzicht.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik zal mogelijk nog een aantal bijkomende vragen stellen, op schriftelijke wijze. (*Opmerkingen van minister Bart Tommelein*)

We moeten alle aspecten kunnen behandelen, ook over dit project, waarvan ik heel veel verwacht. Ik hoop dat het in Limburg en in de Antwerpse Kempen voor heel wat warmte kan zorgen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voor ons, vanuit de Kempen, is dit een belangrijk dossier. Het is een belangrijk element in ons actieplan voor de Kempen. Diepe geothermie, aardwarmte, is een nieuw verhaal, dat we alle kansen moeten geven. Het is een nieuw verhaal, waardoor af en toe nieuwe zaken opduiken. We moeten alle actoren erbij betrekken, om dat zorgvuldig te onderzoeken, er zorgvuldig mee om te gaan en het zorgvuldig te testen.

Ik kan in de plaats van de minister zeggen dat er effectief overleg is met het FANC en met Volksgezondheid op het federale niveau. VITO houdt daarmee rekening, om te zien hoe ze onder meer dat water moeten verwerken, bij de lopende pistes. Minister, vanuit de Kempen kunnen wij u dus soms helpen bij het beantwoorden van de gestelde vragen.

Het is belangrijk dat Vlaanderen die hernieuwbare, duurzame energiebron, die klimaatneutraal kan zijn, amper impact heeft op de omgeving en waarvoor we

hopelijk een stabiele prijs kunnen garanderen in de toekomst, omarmt en de nodige steun geeft.

Minister, vanuit VITO zijn er nog wat vragen hangende met betrekking tot deze procedure, onder meer over de energieverdeling in de toekomst – als het zou lukken – na de tweede boorput die hopelijk eind deze week af is zodat de testen van start kunnen gaan. Hebt u een opvolgingsplan klaar hoe u daarmee zult omgaan? Vanuit VITO wordt namelijk gesuggereerd om vanaf 2017 daadwerkelijk de eerste energie te gebruiken in hun eigen sites en omgeving.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik kan daar echt niet op antwoorden. Ik ben daar eerlijk in. Ik ben het niet gewend uit mijn nek te kletsen. Ik stel voor dat ik u daarop een schriftelijk antwoord geef. Het is te technisch voor mij.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik denk dat alles voorlopig gezegd is.

Ik zal een aantal bijkomende schriftelijke vragen stellen. Ik zal daar allicht ook een antwoord op krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het wegwerken van de benadeling van prosumenten bij een leverancierswissel – 2570 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, de vraagstelling is mij ingegeven door het feit dat u al een paar keer hebt gezegd dat we moeten proberen om alle administratieve belemmeringen weg te werken om mensen te stimuleren om hernieuwbare energie te produceren. Mijn vraag om uitleg en de mogelijke antwoorden daarop kunnen een stapje in die richting zijn. Dat is dan weliswaar een bescheiden stap, maar we moeten iedere steen die we kunnen verleggen, ook effectief verleggen.

Ik zal de techniciteit van de vraag niet helemaal toelichten. Waarover gaat het? Het geldt voor iedereen, maar in het bijzonder voor de mensen die regelmatig van leverancier wisselen en die zonnepanelen hebben, omdat zij in het bijzonder worden getroffen. Hun meterstand wordt jaarlijks op twee momenten vastgelegd: een eerste keer bij de overschakeling van de ene leverancier naar de andere en een tweede keer op het moment waarop de distributienetbeheerder (DNB) jaarlijks de meterstand afleest.

En dat geeft een aantal problemen. De opnamemaand die de DNB hanteert, stemt niet altijd overeen met de maand waarin de distributienetgebruiker een leverancierswissel doet. Voor gewone gebruikers van het distributienet vormen de asynchrone periodes van de meteropname door de DNB en de looptijd van het leverancierscontract geen probleem. Deze niet-gelijklopende periodes kunnen wel nadelig zijn voor de prosumenten.

Deze benadeling vindt zijn oorsprong in de werking van de terugdraaiende tellers: in het vroege voorjaar staat de teller op zijn hoogste stand, terwijl in het

vroege najaar de teller op zijn laagste stand staat. Dit heeft als gevolg dat er bij een leverancierswissel tussen deze periodes altijd prosumenten benadeeld worden, hetzij bij de jaarlijkse meteropname, hetzij bij de eindfactuur.

Indien de prosumant jaarlijks deelneemt aan bijvoorbeeld een groepsaankoop, zal deze benadeling blijven voortduren. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om het nieuwe contract pas in te laten gaan rond de datum van de jaarlijkse meteropname, maar dan bestaat de mogelijkheid dat de prosumant een hoger elektriciteitsstarief moet betalen voor de periode tussen het aflopen van het eenjarige contract en de nieuwe jaarlijkse meteropname.

Minister, bent u op de hoogte van deze benadeling van een deel van de prosumanten? Ik weet dat het niet aan u is om die aanpassing door te voeren maar we kunnen de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) wel stimuleren om in die richting te werken.

Die benadeling zou kunnen worden weggewerkt indien de prosumant enkel een afrekening krijgt op de einddatum van het contract. De jaarlijkse meteropname door de DNB kan worden gebruikt om de tussentijdse facturen bij te sturen, maar deze opname geeft geen aanleiding meer tot een tussentijdse afrekening. Het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit bepaalt een aantal algemene zaken maar het heel specifieke aspect waarover het hier gaat, wordt niet als dusdanig bepaald. De DNB's vullen dat in zoals zij dat wenselijk achten.

Minister, bent u bereid om deze mogelijkheid tot het wegwerken van de benadeling van prosumanten verder te onderzoeken?

Bent u van plan om nog andere manieren te onderzoeken of acties te ondernemen met het oog op het wegwerken van deze benadeling?

Nogmaals, ik besef dat dit een vrij technische vraag is, maar ik vat de essentie van mijn vraag nog even samen. Bij de meeste mensen die regelmatig van leverancier wisselen, wordt op twee momenten van het jaar de teller vastgesteld, en dat kan een benadeling zijn voor mensen die bijvoorbeeld zonnepanelen hebben. Daar gaat mijn vraag eigenlijk over.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Danen, ik ben op de hoogte van deze problematiek. Ik bekijk de mogelijkheid om hier een oplossing voor te vinden, maar zoals u zelf zegt, is vooral de VREG bevoegd voor alles wat met de distributienettarieven te maken heeft. U verwijst ook naar het technisch reglement dat door de VREG wordt opgemaakt.

Wanneer u vraagt de VREG te stimuleren, zult u daar binnenkort als parlementslid nog beter voor geplaatst zijn dan ikzelf als minister. Het voorstel van decreet dat hier voorligt, heeft immers tot doel om de VREG toe te voegen aan een van de instellingen die door het parlement zullen worden geïnstrueerd en niet meer door de regering. Dat betekent dat u een nog grotere opdracht krijgt dan ikzelf in de toekomst. Ik zal mijn verantwoordelijkheden echter niet ontlopen. Ik zal dan ook onderzoeken wat ik binnen mijn bevoegdheden kan doen.

Elke leverancier is er conform het Energiebesluit toe gehouden om alle huishoudelijke elektriciteitsafnemers een jaarlijkse totale afrekeningsfactuur voor de verkoop en het vervoer van de elektriciteit te bezorgen op voorwaarde dat de leverancier over de nodige meetgegevens beschikt. Die meetgegevens worden hun jaarlijks ter beschikking gesteld door de netbeheerder, die daartoe een jaarlijkse meteropname organiseert.

Het Energiebesluit bepaalt ook dat de meteropname minstens tweejaarlijks ter plaatse moet worden uitgevoerd, ofwel door een personeelslid, ofwel door een aangestelde van de distributienetbeheerder, ofwel via afstandsmeting.

Tussendoor geeft de klant de meterstanden door aan de netbeheerder via een meterkaartje, de telefoon of de website. Dit staat los van de afrekeningen die moeten gebeuren bij een leverancierswissel of aan het einde van een contract waarbij de meetgegevens door de klant worden doorgegeven aan de leverancier. We zien echter dat de meeste leveranciers de jaarafrekening sturen net nadat ze de jaarlijkse meterstand van de distributienetbeheerder hebben ontvangen. Voor prosumenten wordt geen uitzondering gemaakt.

Niet elke prosument wisselt bovendien continu van leverancier, integendeel, veel prosumenten blijven juist bij een bepaalde leverancier voor diens producten, specifiek voor prosumenten. Ik zal onderzoeken welke mogelijkheden er bestaan binnen mijn bevoegdheden.

Er wordt een nieuwe markt van marktprocessen MIG 6 ontwikkeld. Die zal volgens de VREG en de distributienetbeheerders van start gaan op 1 januari 2018. Daarbij is voorzien in de mogelijkheid voor lokale producenten om hun productie op verschillende manieren te vermarkten. Daarbij zal zowel de productie als de energie die niet zelf is verbruikt, kunnen worden vermarkt. Vanaf MIG 6 kunnen producten die te veel energie opwekken, een vergoeding voor hun overproductie ontvangen. Dat kan zowel met de klassieke meter die bij injectie van energie op het net terugloopt, als met een meter die afname en injectie apart meet.

Opnieuw dus, voor zoverre de VREG niet bevoegd is, zal ik de zaak onderzoeken en kijken welke aanpassingen er binnen mijn bevoegdheid moeten gebeuren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Vanuit Groen steunen we het idee dat de VREG onder het parlement zou komen te vallen. Dat geeft misschien een aantal mogelijkheden. De slimme meter zal dit soort problemen voor een deel opvangen. Ik ben er ook voorstander van om de slimme meter eerst uit te rollen, bijvoorbeeld bij prosumenten. Als een aantal kleine hiaten in het reglement zouden worden weg-gewerkt, dan zou dit voor een aantal mensen een groot rendement opleveren. We moeten dat zeker bijkomend onderzoeken. Zoals u zegt: iedereen moet het doen binnen de eigen mogelijkheden. De VREG zomaar aansturen, kan niet en dat wil ik ook helemaal niet. We moeten toch proberen om mensen die hernieuwbare energie produceren, dat op een zo efficiënt mogelijke manier te laten doen, zonder ze bijkomend te penaliseren. Ik denk dat we het daarover eens kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De vraag is al eerder gesteld door dezelfde schrijver, al 27 weken na elkaar aan alle betrokkenen. We hebben er al afdoend op geantwoord. Dat heeft iedereen al gedaan. De basis van een mogelijke oplossing bestaat er inderdaad in om de snelle meters zo snel mogelijk in te voeren.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): De onafhankelijkheid van de VREG is natuurlijk iets waarmee we rekening moeten houden. We kunnen de VREG geen instructies geven. Het prosumententarief wordt momenteel gebaseerd op de omvormers. Het zou interessanter zijn met slimme meters om de netto verbruikte energie in aanmerking te kunnen nemen. Dan heeft men geen last van wat er

achter de meter wordt gebruikt. Het probleem zal zichzelf grotendeels oplossen op termijn.

Mijnheer Danen, u verwijst naar de flexibiliteit om van leverancier te wisselen. Voor de niet-prosumenten is dat al heel gemakkelijk. Je kunt gemakkelijk tussentijdse afrekeningen en snellere eindafrekeningen krijgen zonder dat dit problemen oplevert. Specifiek voor de prosumenten is de uitrol van de slimme meters de beste oplossing. Wanneer de VREG onder het parlement zal komen en een uitgebreidere raad van bestuur krijgt, kunnen we met de VREG van gedachten wisselen over wat zij als de meest billijke en meest opportune oplossing zien.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik ben het ermee eens dat we er zo snel mogelijk werk van moeten maken. De VREG moet het nodige doen en ik moet doen wat binnen mijn mogelijkheden ligt. We zijn aan het onderzoeken hoe we de snelle meters zo snel mogelijk kunnen invoeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het verschil in de hoogte van de premies voor de verschillende types warmtepompen vanaf 1 januari 2017 – 2571 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, op de website vlaanderen.be wordt aangekondigd dat de premies voor energiebesparende investeringen worden hervormd in 2017. De tabel met de wijzigingen is ons ondertussen bekend.

De premies die de netbeheerders geven voor het installeren van warmtepompen, worden grondig herzien. Voor investeringen met een eindfactuurdatum tot en met 31 december 2016 kan er een premie van maximaal 1700 euro worden verkregen. Het voorstel tot hervorming van de premies voor warmtepompen, dat nog door de Vlaamse Regering moet worden goedgekeurd, maakt een onderscheid per type warmtepomp. Vanaf 1 januari 2017 zouden dan ook volgende premies gelden: voor een geothermische warmtepomp 4000 euro, voor een lucht/waterwarmtepomp 1500 euro, voor een hybride lucht/waterwarmtepomp 800 euro en voor een lucht/luchtwarmtepomp 300 euro, telkens per woning of wooneenheid en telkens met maximum 40 procent van de factuur.

In het voorliggende voorstel is er een groot verschil tussen de premie die kan worden aangevraagd voor een geothermische en de andere types van warmtepompen. Met een Seasonal Performance Factor (SPF) van 4 à 4,7 scoren de geothermische warmtepompen duidelijk beter dan de lucht/lucht- en lucht/waterwarmtepompen. Voor energieverbruik dat 40 tot 46 procent lager ligt bij een geothermische warmtepomp, ontvangt dit type warmtepomp een premie die 2,6 maal hoger is dan de premie voor een lucht/waterwarmtepomp en zelfs 13 maal hoger dan de premie voor lucht/luchtwarmtepompen.

Er is geen eenduidig verband tussen de hoogte van de premie en het primaire energieverbruik van de warmtepomp. Welke criteria werden er bijgevolg gehanteerd om de geothermische warmtepompen veel sterker te subsidiëren? De SPF van de lucht/lucht- en de lucht/waterwarmtepompen is nagenoeg vergelijkbaar. Ook de investeringskost van beide types is vergelijkbaar. Toch is er een

merkelijk verschil in de premies die voor beide types van warmtepompen kunnen worden aangevraagd. Hoe verklaart u dit verschil in premie? Welke criteria of overwegingen werden gehanteerd om deze keuze te maken?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Danen, u weet dat ik graag communiceer, maar soms worden er definitieve beslissingen genomen waar ik niet onmiddellijk mee uitpak. Ik doseer af en toe. Deze energiepremies stonden op de agenda van de ministerraad van 15 juli. Er stonden veel punten op de agenda maar één sprong eruit, waarover ik niet anders kon dan communiceren. De heer Beenders was zelfs nog sneller met zijn reactie dan mijn communicatie. Proficiat, mijnheer Beenders, reageren nog voor een aankondiging, is heel snel gewerkt – en dat voor een Limburger. *(Gelach)*

Alle gekheid op een stokje, de regering heeft de energiepremies op 15 juli goedgekeurd. De residentiële premiehoogte is bepaald als percentage van de meerkost ten opzichte van de condensatieketel, rekening houdend met de gemiddelde investeringskosten uit een studie van 3E.

Er zijn geen standaardinvesteringskosten voor de verschillende types warmtepompen beschikbaar. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) gaat op basis van deze studie indicatief uit van volgende investeringskosten: voor een lucht-lucht-warmtepomp 6000 euro; voor een lucht-waterwarmtepomp 12.000 euro; voor een geothermische warmtepomp 19.500 euro. Telkens exclusief 6 procent btw.

Er wordt bij het vastleggen van de steun niet alleen rekening gehouden met de energiebesparing, maar ook met de investeringskost en de steun die nodig is om een voldoende deel van de investeringskost te dekken om het potentieel te realiseren. Wel bevoordelen wij de geothermische warmtepompen, mijnheer Bertels, zodat we daarvoor 27 procent van de meerkost subsidiëren, ten opzichte van 20 procent bij andere warmtepompen, vanwege hun substantieel hogere Coefficient Of Performance (COP).

Het is een bewuste keuze om in te zetten op groene warmte. Dit moet helpen om de doelstellingen te halen. Warmte is een heel belangrijk onderdeel in de totaliteit. Groene warmte moet ook het thermisch energiegebruik van de gebouwen uit hernieuwbare energiebronnen halen.

Je kunt voor het bepalen van het ondersteuningsniveau verschillende invalshoeken hanteren. Er moet nu eenmaal een keuze gemaakt worden. Er werd voor gekozen om de premiehoogte afhankelijk te maken van de kostprijs, ook om de fabrikanten te stimuleren om meer en goedkopere warmtepompen op de Vlaamse markt te brengen. Er is bovendien voor gekozen om de premievoorwaarden te versoepelen en niet langer te focussen op specifieke standaarden, maar op de Europees aanvaarde normen uit de Ecodesign-richtlijn.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het premiebedrag is voor een deel afgesteld op de investeringskost. Maar is er niet aan gedacht om de CO₂-besparing ook mee in aanmerking te brengen?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Bij de manier waarop de heer Danen zijn vraag formuleert, valt het mij op dat de sector niet met één gezicht spreekt. Zoals u in de notulen zult terugvinden, heb ik mij nooit akkoord verklaard met het feit dat er een premie komt voor een lucht-luchtwarmtepomp, ook al bedraagt die premie

maar 300 euro. Voor mij is die lucht-luchtwarmtepomp qua techniciteit niet meer dan een simpele airco, 'split unit' of 'multi split unit'. Toch staat het erin.

De sector wedt op twee verschillende paarden om te lobbyen. Als ik op Batibouw de fabrikanten, die allemaal de drie types verkopen, vraag of ze de ondersteuning nodig hebben om meer lucht-lucht te kunnen verkopen, dan antwoorden de verschillende merken: 'neen'. En ik heb er een zestal aangesproken. Ook Daikin, de grootste werkgever in Oostende, verkoopt de drie types: lucht-lucht, lucht-water en de geothermie. Ze kunnen een hogere omzet halen met de duurdere types dan met de lucht-lucht.

Het gaat dan niet enkel om de COP maar ook over de vraag of die techniek innovatief genoeg is. Maar goed, het is een beslissing van de regering. Ik heb het zes maanden geleden ook aangevochten. Ik ging er bij de eerste lezing ook niet mee akkoord. Ik weet dat de sector mij benadert zoals hij ook andere collega's en waarschijnlijk ook u benadert, minister. Maar mij benaderen ze op een andere manier, want ik geef een technisch antwoord. Dat zag ik ook in die vraagstelling. Het is spijtig dat ze het op die manier doen. Ik ga waarschijnlijk weer een boze brief krijgen van de sector, maar ik lig daar niet wakker van: zolang zij mij niet kunnen bewijzen dat die lucht-lucht inderdaad een meerwaarde is voor onze maatschappij, sta ik niet te springen voor deze premie.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, ik had het in mijn studieronde van de voorbije maanden al gemerkt dat u een paar maanden geleden niet akkoord ging. Ook dat was mij niet ontgaan! Maar op een bepaald moment moet natuurlijk wel een keuze worden gemaakt. Die keuze is gemaakt op basis van het feit dat er diverse invalshoeken zijn. U neemt een andere invalshoek. Ik heb het geluk dat ik niet benaderd word door de verschillende producenten. Op dit moment toch niet. Ik heb daar geen tijd voor. Het enige bezoek dat ik aan Daikin heb gebracht, was samen met de minister-president. Dat bezoek was al gepland voor ik minister werd. Ik ben dus meegegaan.

Maar ik zal het de komende maanden bekijken. We moeten ervoor blijven zorgen dat innovatie haar plaats krijgt. Ik heb ook bij de aankondiging van de energiehelling gisteren heel duidelijk een lans gebroken voor warmtepompen en voor het feit dat mensen die vandaag elektrisch verwarmen de omschakeling zo snel mogelijk moeten kunnen doen, en dat we dat ook ondersteunen met premies. Ik vind het belangrijk dat we de boodschap blijven geven dat warmtepompen een belangrijk element zijn in onze energieplannen voor de komende jaren.

Mijnheer Danen, als je CO₂ als norm begint te hanteren, krijg je situaties dat je het ene ten opzichte van het andere kunt benadelen. De keuze is duidelijk gemaakt om niet met die parameter te werken, maar wel met de investeringskost.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Nogmaals, ik pleit niet voor het een of voor het ander. Ik wil gewoon op een kosten- maar ook energie-efficiënte manier proberen bepaalde technologieën een steun in de rug te geven. Daarom ben ik promotor van groene warmte, maar wel op een manier die ook voor het milieu relevant is. Moeten de voorwaarden voor die specifieke warmtepompen nog bepaald worden of is alles definitief beslist? Ik zou het jammer vinden indien er helemaal geen CO₂-link zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.